

26 Οκτωβρίου 2014

**«Η κατάργηση του θανάτου».(
Απομαγνητοφωνημένη ομιλία Πανιερωτάτου
Μητροπολίτου Λεμεσού κ. Αθανασίου)**

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Άγιοι - Πατέρες - Γέροντες / Μητροπ. Λεμεσού Αθανάσιος](#)

Ο Θεός είναι Αυτός που δημιούργησε τα πάντα. Εκ του μη όντος, εκ του μηδενός, έπλασε τον άνθρωπο, το σώμα και την ψυχή του ως μια ψυχοσωματική ενότητα. Η Ορθόδοξη Εκκλησία δεν δέχεται το διαχωρισμό του ανθρώπου σε ψυχή και σώμα, αλλά τον βλέπει ως πρόσωπο με αδιάσπαστη ενότητα ψυχής και σώματος. Ο άνθρωπος πλάστηκε από το Θεό κατ' εικόνα και καθ' ομοίωσή Του και τοποθετήθηκε από το Θεό μέσα στον Παράδεισο, για να έχει αυτή την κοινωνία μαζί του και τη δυνατότητα να συνεχίσει αυτή τη σχέση, ώστε να παραμείνει αθάνατος.

Στο σημείο αυτό πρέπει να ξεκαθαρίσουμε τι σημαίνει θάνατος. Η Εκκλησία μιλά για τρεις θανάτους. Ο πρώτος είναι ο βιολογικός κατά τον οποίο πεθαίνει το σώμα του ανθρώπου, ο δεύτερος είναι ο ψυχικός θάνατος κατά τον οποίο ο άνθρωπος χωρίζεται από το Θεό, που είναι η όντως Ζωή και έχουμε και τον αιώνιο θάνατο που θα γίνει με τη Δευτέρα Παρουσία, όταν θα έρθει η συντέλεια και θα γίνει η ανάσταση των νεκρών.

Τότε μπορεί ο άνθρωπος να χωριστεί από το Θεό, ψυχή τε και σώμα, οπότε θα έχουμε τον αιώνιο θάνατο. Κατ' ακρίβεια δεν είναι θάνατος, γιατί δεν εξαφανίζεται ο άνθρωπος ούτε αποθνήσκει αλλά απομακρύνεται από το Θεό που είναι η όντως Ζωή.

Πότε όμως συναντούμε στη Γραφή τη λέξη θάνατος για πρώτη φορά; Όταν ο Θεός, για να δώσει τη δυνατότητα στον άνθρωπο να κάνει χρήση της ελευθερίας του, του έδωσε την εντολή: «μπορείς να εργάζεσαι στον Παράδεισο και να τον φυλάσσεις, μπορείς να χρησιμοποιήσεις όλα όσα υπάρχουν στον Παράδεισο, μπορείς να φας απ' όλα, όμως δεν μπορείς να φας από αυτό το δέντρο. Αν φας από αυτό θα αποθάνεις.» Αυτή ήταν η πρώτη φορά που ακούμε και συναντούμε στη Γραφή τη λέξη θάνατος. Γίνεται η πτώση του ανθρώπου και υφίσταται πλέον ο άνθρωπος τη συνέπεια της ελεύθερης επιλογής του. Ο θάνατος δεν είναι τιμωρία από το Θεό, αλλά ο Θεός προειδοποίησε τον άνθρωπο για το αποτέλεσμα, τη συνέπεια της παρακοής του. Ο άνθρωπος πέθανε εκείνη την ώρα της παρακοής του, διότι διέκοψε τη σχέση του με το Θεό. Γι' αυτό έρχεται ο ίδιος ο Χριστός να πει: «Εγώ είμαι η Ζωή». Από τη στιγμή που δεν έχεις κοινωνία με το Θεό, τότε πλέον δεν ζεις. Ενώ ο Θεός έπλασε τον άνθρωπο για να μην πεθαίνει και να ζει ενωμένος μαζί Του στον Παράδεισο, παύουν όλα αυτά, διαστρέφεται η φύση του ανθρώπου και η κτίση. Ο άνθρωπος και η κτίση υποτάσσονται πλέον στη φθορά, στην κακία, στην αμαρτία. Ο άνθρωπος καταδίκασε τον εαυτό του στο θάνατο. Και μένει το ανθρώπινο γένος μέσα σε αυτή τη δουλεία, μέχρι που έρχεται ο Χριστός, ο νέος Αδάμ, γίνεται άνθρωπος και καταργεί το θάνατο χαρίζοντας την αθανασία σε όλο τον κόσμο.

Η πορεία του ανθρώπου λοιπόν μετά την πτώση ήταν μια πορεία μέσα στον ψυχικό αλλά και μέσα στο βιολογικό θάνατο, ο οποίος συνέβαινε σε κάποιο διάστημα της ζωής του. Έρχεται η ώρα της ενανθρωπήσεως του Θεού, όταν με το δικό του θάνατο και με τη δική του Ανάσταση καταργεί αυτή τη δύναμη του θανάτου, σκυλεύει το θάνατο και τον εκμηδενίζει. Ο Χριστός καταργεί το θάνατο δια του θανάτου Του και ιδρύει την Εκκλησία στην οποία παραδίδει τον Εαυτό Του, το Σώμα και το Αίμα Του, που είναι το αντίδοτο του θανάτου.

Ο ίδιος ο Χριστός πέθανε με αυτό το φοβερό οδυνηρό επώδυνο αλλά κι επονείδιστο θάνατο. Ο θάνατος δια του σταυρού για εκείνη την εποχή ήταν ένας θάνατος ατιμωτικός, προσβλητικός. Κι όμως ο Κύριος όχι μόνο δεν δίστασε να πεθάνει με τον πλέον ατιμωτικό θάνατο, αλλά να περάσει όλη αυτή τη φοβερή διαδικασία: τους εμπτυσμούς, τους κολαφισμούς, τις μάστιγες, τη γύμνωση, τη χλαμύδα, όλα αυτά τα πράγματα τα φοβερά, για ποιο λόγο; Για να μας δείξει ότι αυτός πρώτος βάδισε αυτό το δρόμο, για να μην πει ποτέ κανένας άνθρωπος ότι ο Θεός είχε μια καλή ζωή ως άνθρωπος και έναν ήσυχο θάνατο. Αν ο Θεός δεν τα πάθαινε όλα αυτά, θα μπορούσε ο άνθρωπος να αρνηθεί να τα πάθει. Όμως, λέει ο Απόστολος Πέτρος ότι έπαθε Αυτός πρώτος στο δικό του Εαυτό αυτή την τραγωδία της φύσεως, φράσσοντας κάθε στόμα το οποίο μπορεί να στραφεί και να

πει στο Θεό «εγώ αδίκως πάσχω».

Τι μας λέει ο Χριστός δια του Αποστόλου Παύλου; Να μη λυπάστε, όπως λυπούνται ο άλλοι που δεν έχουν ελπίδα. Να λυπάστε αλλά έχοντας ελπίδα. Εάν δεν ελπίζουμε στη Βασιλεία του Θεού, εάν δεν ελπίζουμε στην αιωνιότητα, πώς θα αντέξουμε το γεγονός του θανάτου; Χωρίς την Ανάσταση, χωρίς την αιώνια Βασιλεία του Θεού, δεν έχει νόημα και σκοπό η ζωή μας. Να έχουμε την ελπίδα μας στο Θεό και να είμαστε βέβαιοι ότι αν μας συμβεί κάτι, ο Θεός θα είναι μαζί μας. Ποια είναι η σημασία του ότι ο Θεός είναι μαζί μας, αφού δεν το αποτρέπει το κακό; Δεν αποτρέπεται πολλές φορές το κακό, αλλά η παρουσία του Θεού μάς δίνει τη δυνατότητα να αξιοποιήσουμε το κακό σε αιώνιο καλό, εκείνο το πικρό φαρμάκι να το κάνουμε αιώνιο φάρμακο, μέσα από τον πόνο, την οδύνη, τη συντριβή της καρδιάς μας. Θα φανεί μακροχρόνια και σταδιακά η ωφέλεια. Ο πονεμένος άνθρωπος γίνεται γλυκός άνθρωπος όταν βρίσκεται κοντά στο Θεό, έρχεται ένας συγκερασμός της Χάριτος του Θεού με τον πόνο. Κι όταν θα φύγουμε από αυτό τον κόσμο και θα βλέπουμε τα πράγματα από άλλη σκοπιά, τότε το πρώτο πράγμα που θα κάνουμε θα είναι να ευχαριστήσουμε το Θεό για όλα τα λυπηρά αυτής της ζωής, έλεγε ο Γέροντας Παΐσιος.

Μηδενίστηκε για εμάς ο θάνατος, διότι η αγάπη του Θεού νίκησε για εμάς το φόβο του θανάτου κι έτσι δεν υπάρχει θάνατος. Γι' αυτό το λόγο στην Εκκλησία δεν λέμε «νεκροταφείο» αλλά κοιμητήριο. Ο θάνατος είναι ένας ύπνος «άχρι καιρού», διότι για την Εκκλησία οι άνθρωποι ζουν. Γι' αυτό προσευχόμαστε για τους κεκοιμημένους, γι' αυτό αισθανόμαστε στη Θεία Λειτουργία ότι είμαστε ζώντες όλοι. Ο Χριστός με τη Σάρκωσή Του νίκησε βασικά πράγματα: νίκησε το χώρο, το χρόνο και το θάνατο κι έτσι μέσα στο χώρο της Εκκλησίας τα πάντα υπερβαίνονται.

Ο θάνατος παραμένει ένα γεγονός τραγικό το οποίο δεν το αποδεχόμαστε, διότι είναι κάτι έξω από τη φύση μας. Δεν είμαστε πλασμένοι να πεθαίνουμε γι' αυτό είναι τραγωδία για εμάς ο θάνατος. Έρχεται ο Χριστός και παραδίδει εκουσίως τον εαυτό του στο θάνατο και νικιέται ο θάνατος. Ενώ προηγουμένως, αναφέρουν οι Πατέρες, ήταν ο θάνατος φοβερός για τον άνθρωπο, δια του Ιησού Χριστού γίνεται ο άνθρωπος πλέον φοβερός για το θάνατο, αφού δια του Ιησού Χριστού καταργήθηκε το κράτος του. Γι' αυτό λέμε στην Εκκλησία: «Χριστός ανέστη εκ νεκρών, θανάτω, θάνατον πατήσας». Κατήργησε το θάνατο ο Χριστός, δεν υπάρχει θάνατος. «Μηδείς φοβείσθω θάνατον». Για ποιο λόγο; Γιατί μας ελευθέρωσε ο του Σωτήρος θάνατος. Είναι λοιπόν ο θάνατος ένα γεγονός παροπλισμένο για το χριστιανό παρόλο που δεν το αποδεχόμαστε, δεν χαιρόμαστε στο γεγονός του θανάτου. Γι' αυτό λέει η Εκκλησία στα τροπάρια της εξοδίου

ακολουθίας: «όντως φοβερότατον το του θανάτου μυστήριο, πώς ψυχή εκ του σώματος βιαίως χωρίζεται;» Στη συνέχεια όμως τα τροπάρια κάνουν αναφορά στο Χριστό, ο οποίος καταστρέφει την τραγωδία του θανάτου και φωτίζει με το φως της Αναστάσεώς Του όλη αυτή την καταστροφή την οποία έφερε ο θάνατος και γίνεται ο θάνατος πλέον για εμάς μια είσοδος στη Βασιλεία του Θεού και εκεί αναμένουμε την ώρα της κοινής εκ νεκρών αναστάσεώς μας.

Είναι ένας τοκετός ο θάνατος, μια οδύνη. Γεννάσαι στην αιώνια Βασιλεία του Θεού μέσα από μια οδύνη. Εκεί όμως όλα τα παλαιότερα τελειώνουν, σβήνουν και μένει μόνο το φως του Χριστού. Τότε τα πάντα αλλάζουν και γλυκαίνουν, ο άνθρωπος παρηγοριέται, καταλαβαίνει το λόγο για τον οποίο έγιναν και δοξολογεί το Θεό.

Ποιος είναι λοιπόν ο λόγος της Εκκλησίας στον πονεμένο άνθρωπο; Η εκκλησία μας δεν εκμηδενίζει το γεγονός του θανάτου, αλλά δεν αφήνει τον άνθρωπο να απελπιστεί. Αμέσως σαν αντίδοτο στο θάνατο δίνει το φως του προσώπου του Χριστού. Ο λόγος της Εκκλησίας είναι το θάρρος, η ελπίδα είναι ο λόγος του Κυρίου: «θαρσεείτε, εγώ νενίκηκα τον κόσμο». Ο λόγος της Εκκλησίας είναι ο Χριστός. Έχε θάρρος, ο Χριστός νίκησε το θάνατο και μας δίνει τη δυνατότητα να νικήσουμε το θάνατο και να ζήσουμε αιώνια μαζί Του. Κι αν προς στιγμή φαίνεται ότι ο θάνατος μάς νικά, ο Χριστός μάς δίνει τη δυνατότητα να τον νικήσουμε στο τέλος, με την υπομονή, με την καρτερία, με τη ζωή μας κοντά στο Χριστό, μεταποιώντας τον πόνο σε πνευματική εργασία, μεταποιώντας το «πικρόν του θανάτου» σε ζωήν αιώνιο. Είναι πολύ σημαντικό να το μάθει αυτό ο άνθρωπος. Αν δεν το καταφέρει ο άνθρωπος αυτό, τότε η ζωή του καταντά τραγωδία. Ο Χριστός είναι το φως του κόσμου. Αν απουσιάζει ο Χριστός, η ζωή μας είναι μέσα στο σκοτάδι. Εάν αγαπήσουμε το Χριστό και εάν τον ζήσουμε, τότε και το θάνατο θα ξεπεράσουμε και τη φθορά θα υπερβούμε και η ζωή μας θα γίνει όντως ευφρόσυνη και χαρά. Γιατί ο Χριστός υπερβαίνει τα κύματα του παρόντος βίου.

Απομαγνητοφωνημένη ομιλία Πανιερωτάτου Μητροπολίτου Λεμεσού κ. Αθανασίου

Πηγές: ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΛΕΜΕΣΟΥ – fdathanasiou.wordpress.com